

ת"פ 66385/03/22 - מדינת ישראל נגד סולמון זאודה

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 66385-03-22 מדינת ישראל נ' זאודה (עציר)

בפני	כבוד השופטת אורית וינשטיין
המאשימה:	מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז חיפה
נגד	
הנאשם:	סולמון זאודה
	ע"י ב"כ עוה"ד אביב חוזה

גזר דין

פתח דבר:

1. הנאשם, יליד 1998, הודה והורשע ביום 20.9.2022 בעובדות כתב אישום מתוקן (סומן במ/1) (להלן - **כתב האישום המתוקן**), בעקבות הסדר טיעון אליו הגיעו הצדדים (סומן במ/2).

לאור הודאתו זו הורשע הנאשם בעבירות בנשק (החזקה ונשיאה), עבירה לפי סעיף 144(א) רישא + (ב) רישא לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - **חוק העונשין**); בעבירה של ניסיון הצתה, עבירה לפי סעיף 448 רישא + סעיף 25 לחוק העונשין; ובעבירת החזקת סם מסוכן לצריכה עצמית, עבירה לפי סעיף 7(א) + (ג) סיפא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973 (להלן - **פקודת הסמים המסוכנים**). הסדר הטיעון לא כלל הסכמה לעניין העונש.

2. ברקע הדברים, יצוין כי טרם ההגעה להסדר הדיוני, טען ב"כ הנאשם בעניין מצבו הנפשי של הנאשם, על רקע היותו מוכר למערכת הפסיכיאטרית מאז שנת 2015 ועל רקע היותו מאובחן בעבר כבעל הפרעה סכיזואפקטיבית, וביקש כי יישלח לבדיקה על ידי הפסיכיאטר המחוזי.

בעקבות זאת, הוגשה בעניינו של הנאשם חוות דעת של הפסיכיאטר המחוזי מיום 12.7.22. מסקנות חוות הדעת האמורה הינן כי בעת ביצוע העבירות בהן הואשם הנאשם הוא לא היה שרוי במצב פסיכוטי שנובע מהפרעה נפשית, אלא היה תחת השפעת חומרים פסיכואקטיביים ולכן הינו אחראי למעשיו באותה עת, בנוסף נקבע כי הנאשם כשיר לעמוד לדין.

3. בדיון שהתקיים ביום 20.9.22 ביקש ב"כ הנאשם כי הנאשם יישלח לשירות המבחן, לצורך עריכת תסקיר בעניינו, טרם שישמעו הטיעונים לעונש. צוין כי הנאשם קיבל זימון לוועדת קבלה ליחידה לתחלואה כפולה בבית החולים "קרית שלמה" (להלן - **יחידת תכנים**). המאשימה התנגדה לשליחתו של הנאשם לתסקיר, אולם בסיום הדיון ניתנה החלטה המאפשרת עריכת תסקיר בעניינו של הנאשם, מבלי שיהא בכך כדי לפתח ציפיות בליבו של הנאשם. בהתאם, נקבע מועד לטיעונים לעונש.

4. ביום 27.11.2022 הוגש תסקיר שירות המבחן. בדיון מיום 30.11.2022 נשמעו טיעוני הצדדים לעניין העונש, במסגרתו ניתנה החלטה הדוחה את הצעת שירות המבחן לדחות את הדיון בעניינו של הנאשם למשך ארבעה חודשים ולהעבירו ליחידת תכנים לצורך טיפול שיקומי. באי כוח הצדדים טענו אפוא לעונש, ולאור בקשת ב"כ הנאשם ניתנה לו האפשרות להשלים טענותיו בכתב. ביום 4.12.2022 הגיש ב"כ הנאשם את השלמת טיעוניו לעונש בכתב.

עובדות כתב האישום המתוקן:

5. ביום 10.3.2022 הגיע הנאשם לעסק "מילקה בר" הממוקם בקריית ביאליק (להלן - **בית העסק**). הנאשם ישב בבית העסק, הזמין משקאות אלכוהוליים ומססירב לשלם את החשבון, הוזמנה משטרה למקום.
6. ביום 14.3.2022 בשעה 22:30 או בסמוך לכך, שב הנאשם לבית העסק וביקש להיכנס. המאבטח ששהה בבית העסק מנע את כניסתו של הנאשם וזאת על רקע ההתרחשויות שתוארה לעיל.
7. הנאשם בתגובה, איים על המאבטח באומרו "אני לא פראיר, אתה תראה" ועזב את המקום.
8. בהמשך לאמור, גמלה בליבו של הנאשם החלטה להשליך בקבוק תבערה לעבר בית העסק (להלן - **ההחלטה**). לשם מימוש ההחלטה, הנאשם צעד לכיוון ביתו, הצטייד בבקבוק זכוכית וניגש לתחנת הדלק סונול, מילא את בקבוק הזכוכית בדלק (להלן - **בקבוק התבערה**), במטרה להשליכו לעבר בית העסק. בקבוק התבערה הוא כלי המסוגל לפלוט חומר המיועד להזיק לאדם, והוא נשק כהגדרתו בדיון.
9. ביום 14.3.2022 בשעה 23:17 או בסמוך לכך, שב הנאשם לכיוון בית העסק כשבאמתחתו בקבוק התבערה, ומשהגיע למרחק של מספר מטרים מבית העסק, הדליק את בקבוק התבערה והשליכו אל עבר בית העסק במטרה לשלח אש במזיד בעסק. בקבוק התבערה פגע בקיר העסק, התנפץ, החל לבעור ובסמוך לאחר מכן - האש כבתה.
10. מיד לאחר השלכת בקבוק התבערה, נמלט הנאשם מהמקום.
11. בהמשך למתואר לעיל, אותר הנאשם בביתו בקריית ביאליק (להלן - **הבית**), כשהוא מחזיק בביתו סמים מסוכנים לצריכתו העצמית וללא היתר ורישיון מאת המנהל, כמפורט להלן:
- סמים מסוכנים מסוג קנבוס במשקל כולל נטו של 7.08 גרם וכן סמים מסוכנים מסוג קוקאין במשקל כולל נטו של 2.1667 גרם.
12. במעשיו המתוארים לעיל, נשא הנאשם נשק בלא רשות על פי הדין; ניסה הנאשם לשלח אש במזיד בדבר לא לו; החזיק הנאשם סמים מסוכנים מסוג קוקאין וקנבוס, לצריכתו העצמית וללא היתר ורישיון מאת המנהל.

תסקיר שירות המבחן:

13. תסקיר שירות המבחן סוקר את הרקע האישי והמשפחתי של הנאשם. התסקיר מצוין כי הנאשם מוכר

למערכת משנת 2015, וכי הוא מאובחן כלוקה במחלה סכיזואפקטיבית, הפרעות מנטליות והתנהגותיות על רקע שימוש בסמים. צוין כי בעברו של הנאשם חמישה אשפוזים פסיכיאטריים שהאחרון בהם מאוגוסט 2021. צוין כי מאז ששוחרר הנאשם מאשפוזו האחרון - לא טופל באופן סדיר.

14. התסקיר מציין בנוסף, כי לנאשם הרשעה אחת שעניינה בתחום האלימות משנת 2018, בגינה נדון בשנת 2019 לצו טיפול מרפאתי. בעניין זה צוין ב"כ הנאשם בדיון מיום 30.11.2022 כי אין המדובר בהרשעה אלא בהפסקת ההליך.

15. שירות המבחן צוין במסגרת התסקיר, כי הנאשם מוכר לשירות המבחן מחקירת מעצר שנערכה בעניינו, במסגרת תיק המ"ת. צוין כי הנאשם הביע התנגדות לשילובו בקהילה טיפולית והתרשמות שירות המבחן הייתה כי הנאשם מבטא רצון להשתלב במסגרת בהתאם לתנאיו ולנוחיותו. בהתאם לכך, בשלב המעצר לא בא שירות המבחן בהמלצה לשחרור של הנאשם לחלופת מעצר.

16. בתסקיר דנן מציינת קצינת המבחן, בכל הנוגע לעבירות מושא כתב האישום המתוקן כי הנאשם התקשה לגלות מודעות לנזקים שנגרמו עקב מעשיו. שירות המבחן התייחס לדפוס צריכת הסמים במהלך חייו של הנאשם וצוין כי הנאשם מעולם לא ערך ניסיונות גמילה מוסדרים.

17. שירות המבחן צוין כי חרף הבדיקות שנערכו עם הנאשם במסגרת הליך המעצר, במפגש הנוכחי עם קצינת המבחן ביטא הנאשם עמדה שונה והביע רצון מילולי להשתלב בטיפול ארוך טווח בקהילה טיפולית לתחלואה כפולה לגמילה מסמים, מחוץ לכותלי הכלא.

18. שירות המבחן סבר כי בכך ישנה הכרה ראשונית מצד הנאשם בקיומו של קשר בין הימנעות מטיפול פסיכיאטרי וקיום אורח חיים התמכרותי כגורמי סיכון להישנות התנהגות בעייתית מצדו. שירות המבחן התרשם כי קיימת הבנה ראשונית בנוגע להזדקקות טיפולית.

19. שירות המבחן צוין כי הנאשם עבר, על פי בקשת שירות המבחן, ריאיון קבלה במסגרת "תכנים" - יחידה במסגרת בית החולים "קרית שלמה". שירות המבחן צוין כי מדובר במסגרת פנימייה לתחלואה כפולה, שהינה בפקוח משרד הרווחה ומשרד הבריאות. צוין כי הנאשם נמצא מתאים על ידי גורמי הטיפול, במסגרת תכנים, בכפוף לבדיקות רפואיות והנפקת תעודת זהות, שכן אין ברשות הנאשם תעודת זהות.

20. שירות המבחן התייחס במסגרת התסקיר גם להערכת הסיכון להישנות התנהגות עבריינית וסיכוי השיקום. שירות המבחן צוין כי התרשמותו היא כי בשל קשיים רגשיים של הנאשם מצא הוא בסמים ואלכוהול אמצעי מפלט והרגעה לוויסות קשייו הרגשיים. תחת השפעתם של החומרים הממכרים, עלה באופן משמעותי הסיכון להתנהגות אלימה מצדו.

21. שירות המבחן צוין כי, בעת הנוכחית, אין בידו להעריך את מידת מסוגלותו של הנאשם להחזיק מעמד לאורך זמן במסגרת טיפולית, לרבות במסגרת חוץ ביתית ארוכת טווח, וזאת לאור מאפייני אישיותו וקשייו של הנאשם להכיל מצבי לחץ ותסכול, לצד חוסר ההתמדה שהפגין באשר לשמירת על רצף טיפול פסיכיאטרי עד כה.

שירות המבחן צוין כי קיימת הערכת סיכון גבוהה להתנהגות שולית בעייתית מצד הנאשם וזאת בהיעדר התערבות

טיפול מותאמת לצרכיו של הנאשם.

22. שירות המבחן סבר כי יש חשיבות לנצל את ההליך הפלילי הנוכחי למינוף האפיק השיקומי, במצב בו הנאשם מבקש לראשונה בחייו לעבור תהליך גמילה מוסדי במסגרת מותאמת לתחלואה כפולה. עוד צוין כי האישור שניתן על ידי יחידת תכנים, הינו אישור עקרוני וכי אין מדובר בחלופת מעצר, אלא על שהות בתנאי המקום.

23. שירות המבחן הציע לדחות את הדיון בעניינו של הנאשם למשך כארבעה חודשים וזאת על מנת לעקוב אחר השתלבותו של הנאשם בטיפול תוך עדכון בית המשפט במידה ותחול נסיגה, הרחקה או הפסקת טיפול.

24. כאמור לעיל, עמדת שירות המבחן ובקשתו האמורה בעניינו של הנאשם לא התקבלו על ידי בית המשפט, וניתנה החלטה בעניין זה במהלך הדיון מיום 30.11.22. בהתאם לכך, טענו באי כוח הצדדים לעונש.

טיעוני המאשימה לעונש:

25. ב"כ המאשימה טען בעל-פה לעניין העונש, הפנה לפסיקה וכן הגיש את גיליון הרישום הפלילי של הנאשם ממנו עולה כי לנאשם אישום קודם בגין תקיפה הגורמת חבלה של ממש, ביחס אליו הופסק ההליך הפלילי וניתן צו טיפול מרפאתי.

26. המאשימה הדגישה את חומרת מעשיו של הנאשם, וציינה כי יצר הנקמנות הוא שהוביל את הנאשם לבצע את מעשיו. הודגשה העובדה כי מדובר בניסיון הצתת בית עסק, המכיל לרוב אנשים וזאת להבדיל מניסיון הצתת מקום נטוש. באשר לייצור ולשימוש בבקבוק התבערה, מדובר בהרשעה בעבירות נשק, בגין המחוקק ראה צורך להחמיר בענישה.

27. אומנם בניסיון ההצתה שביצע הנאשם על ידי השלכת בקבוק התבערה לבית העסק, לא הייתה כוונת קטילה, אולם פוטנציאל מעשיו של הנאשם יכול היה להעמיד את האנשים והסביבה בסכנה ממשית, ואין בכישלונם להקלות מחומרת המעשה.

28. הערכים המוגנים שנפגעו עקב עבירות הנאשם הם השמירה על חיי אדם ורכושו, שלום הציבור ובטחונו.

29. הנאשם ביצע את העבירה לאחר תכנון מוקדם, מאחר שעזב את בית העסק ובחר להכין את בקבוק התבערה ולשוב למקום. חלקו של הנאשם בעבירה הוא בלעדי, ואף כי הנזק הקונקרטי אינו רב, הרי שפוטנציאל הנזק הוא קטלני.

30. אומנם הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן ובכך חסך בזמן שיפוטי, אולם נסיבות האירוע מלמדות כי חרף הרקע הנפשי, מדובר בנאשם בוגר, בן 31, שהצטייד בבקבוק תבערה כתגובה לכך שכניסתו לבית העסק סורבה, בשל אירוע שקרה שלושה ימים קודם לכן.

31. תסקיר שירות המבחן מדגיש את הקושי של הנאשם לגלות מודעות לנזקים שנגרמו עקב מעשיו וכן קיימת הערכה בדבר רמת מסוכנות גבוהה מצד הנאשם. כמו כן, שירות המבחן לא ידע להעריך את

מידת האפקטיביות של הצעתו לשלב את הנאשם בקהילה שיקומית ולא נתן מענה למסוכנות הנשקפת מהנאשם.

32. בנסיבות שצוינו לעיל, לא מתקיים שיקול שיקומי אותו יש להביא בחשבון בגזירת דינו של הנאשם. המאשימה סבורה כי הנאשם יוכל לשלב הליך טיפולי במהלך תקופת מאסרו, וזאת לנוכח ביטוי המילולי של הנאשם לפיו הוא מעוניין.

33. במועד ביצוע העבירה חל תיקון 140 לחוק העונשין (חוק העונשין (תיקון 140 - הוראת שעה), התשפ"ב-2021, ס"ח 2938) (להלן - **תיקון 140**), הקובע עונש מזערי של כרבע מהעונש המרבי הקבוע לעבירות נשק מסוימות. הנאשם הורשע בעבירות החזקה ונשיאת נשק, אשר העונש המרבי על נשיאת נשק בהתאם לסעיף 144(ב) הוא 10 שנים, ומשכך, בהתאם לסעיף קטן (ז) לסעיף האמור, במקרה שלפנינו עונש המאסר המזערי הוא 30 חודשי מאסר. המאשימה הפנתה להנחיית פרקליט המדינה, מספר 9.16 הנוגעת למדיניות הענישה באשר לעבירות נשק ומתקני חבלה.

34. באשר לעבירות הסמים, מתחם העונש בגין החזקה בנסיבות הללו, צריך לנוע ממאסר על תנאי עד מספר חודשי מאסר, שיכול שירוצו בעבודות שירות.

35. לעמדת המאשימה יש מקום לקבוע מתחם ענישה אחד כולל בגין העבירות מושא כתב האישום, כאשר לשיטתה מתחם העונש ההולם הינו **בין 3.5 ל-7 שנות מאסר בפועל**. המאשימה טענה כי לאור הודאתו במסגרת הסדר הטיעון ומנגד תסקיר שירות המבחן, יש מקום להטיל על הנאשם עונש ברף הבינוני תחתון של המתחם. המאשימה ביקשה להשית על הנאשם מאסרים מותנים ארוכים ומרתיעים לרבות בעבירות הסמים וכן פיצוי. עוד ביקשה המאשימה לפסול את הנאשם מלנהוג בהתאם להוראות סעיף 37א(א) לפקודת הסמים המסוכנים.

טיעוני ההגנה לעונש:

36. ב"כ הנאשם טען בעל-פה לעניין העונש וכן השלים טיעוניו בכתב כעבור מספר ימים. נטען כי מדובר באירוע ספונטני ולא מתוכנן. באשר לנזק - הרי שלא נגרם נזק - לא לאדם ולא לרכוש. על כן, לא ברורה קביעת שירות המבחן לפיה הנאשם לא ער לנזקים שנגרמו כתוצאה מהשלכת בקבוק התבערה על הקיר החיצוני של בית העסק.

37. מצבו הנפשי של הנאשם, בגינו ביצע את מעשי העבירה, אומנם לא יכול לפטור אותו מאחריות, כעולה מחוות הדעת הפסיכיאטרית שהוגשה, אולם יש בו כדי להשפיע על גבולות המתחם לעניין הקרבה לסייג לאחריות פלילית.

38. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם נפגע רגשית מהעובדה שלא אפשרו את כניסתו בשנית לבית העסק, הלך לביתו והכין בקבוק תבערה, וזרק אותו לעבר בית העסק.

39. מדיניות הענישה הנוהגת ביחס לסוג המעשים המיוחסים לנאשם, קרי זריקת בקבוק תבערה, היא ענישה ברף גבוה יותר וזאת כי עיקר עבירות זריקת בקבוקי התבערה מבוצעות על רקע לאומני או אידיאולוגי, בניגוד למקרה הנדון. ב"כ הנאשם הגיש והפנה לפסיקה בה העבירות בוצעו על רקע

אידיאולוגי-לאומי ונגזרו עונשי מאסר בפועל שנעו בין 6 חודשי מאסר בפועל ועד 27 חודשי מאסר בפועל.

40. ב"כ הנאשם טען למתחם עונש שנע בין **10 חודשי מאסר בפועל ועד 35 חודשים מאסר בפועל**.

צוין כי עברו הפלילי של הנאשם אינו מכביד והוא לא הורשע בדין מעולם. הפסיקה אליה הפנתה המאשימה, מתייחסת למקרים חמורים יותר וזאת בהשוואה לעבירות הנאשם בתיק הנוכחי ובנוסף, בסופו של יום, בניגוד לפסיקה שהוצגה, במקרה דנן לא התרחש נזק בפועל.

צוין כי הנאשם עצור מאז יום 15.3.22, כאשר ידוע כי תנאי מעצר קשים הם מתנאי מאסר, והוא אף לא זכה לביקורים רבים של משפחתו, בשל מצב כלכלי קשה.

41. באשר לתיקון 140 לחוק העונשין, טען ב"כ הנאשם כי על פי לשונו ניתן ללמוד כי המחוקק קבע כי אם

ימצאו "טעמים מיוחדים" אזי ניתן יהיה שלא להטיל את עונש המינימום הקבוע בתיקון 140 הנ"ל. מנוסח הסעיף ניתן אף ללמוד כי אין חובה כי עונש המאסר יהיה מאסר בפועל דווקא וניתן כי חלקו יהא גם במאסר על תנאי, ואף אם ישנם טעמים מיוחדים, אפשר וכולו יהא במאסר על תנאי.

42. לעמדת ב"כ הנאשם אין זה ראוי והולם להשית על הנאשם, בנסיבות בהן ביצע את העבירות מושא

כתב האישום המתוקן, עונש מינימום של 30 חודשי מאסר בפועל. ב"כ הנאשם הפנה לדברי ההסבר להצעת החוק לתיקון 140 לחוק העונשין וטען כי מטרת התיקון היא מאבק ב"מכת המדינה" של החזקת נשק בלתי חוקי, בעיקר במגזר הערבי, שמהווה את הגורם העיקרי לעלייה בשיעור מקרי הרצח והאלימות בחברה הישראלית, מטעמים אידיאולוגיים או פליליים.

לעמדת ב"כ הנאשם, רק באופן טכני או פורמאלי, נכנס הנאשם בגדרו של תיקון 140 לחוק העונשין, ובכך יש משום "טעם מיוחד" שלא להשית על הנאשם את עונש המינימום הקבוע בתיקון 140.

43. ב"כ הנאשם הוסיף וטען כי יש מקום לחריגה לקולא ממתחם העונש ההולם, וזאת מטעמי שיקום.

לעמדתו, עצם העובדה כי בתסקיר שירות המבחן היתה המלצה לדחות את דיון הטיעונים לעונש לתקופה של 4 חודשים תוך הפניית הנאשם ליחידת תכנים, משמעה כי שירות המבחן סבר שיש סיכוי גבוה לשיקומו של הנאשם.

ב"כ הנאשם סבור כי בעניינו של הנאשם קיים סיכוי לפוטנציאל שיקומי של ממש. ועל כן יש מקום לחרוג לקולא ממתחם העונש, ככל שלא יקבל בית המשפט את מתחם העונש שהוצג על ידי ב"כ הנאשם, או לקבוע את עונשו ברף התחתון. ב"כ הנאשם הפנה למסקנות דו"ח ועדת דורנר.

44. ב"כ הנאשם טען כי אין מקום לחיוב הנאשם בפיצוי כספי - שכן לא נגרם נזק לרכוש או נזק אחר

כתוצאה מניסיון ההצתה, לא כל שכן שעה שמצבו הכלכלי של הנאשם ומשפחתו - הינו בכי רע כעולה מהתסקיר. יש לדחות גם את עתירת המאשימה לפסילת רישיון הנהיגה של הנאשם, משום שלא קיימת חובת פסילת רישיון על פי סעיף 37א(א) לפקודת הסמים המסוכנים, אלא רק על פי סעיף 37א(ב) לפקודת הסמים המסוכנים, אך עניינו של הנאשם אינו נופל בגדרו של הסעיף האמור.

45. זכות המילה האחרונה ניתנה לנאשם, והוא הביע חרטה על מעשיו. הנאשם לקח אחריות על שהזניח

את הטיפול העצמי והביע רצון להשתלב בתוכנית שיקום טיפולי. עוד ציין הנאשם כי הוא סובל מחרדות והישיבה בכלא לא תועיל למצבו.

דין:

43. במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, שעניינו הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, נקבע בסעיף 40ב העיקרון המנחה בענישה - הוא עקרון ההלימה, לפיו נדרש כי יתקיים יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

44. סעיף 40ג לחוק העונשין קובע כי מתחם העונש ההולם ייקבע תוך התחשבות "בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה".

45. סעיף 40ט לחוק העונשין קובע רשימה של נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, אשר בהתקיימן, או בהתקיים חלק מהן, יש כדי להשפיע על קביעת חומרת מעשה העבירה ועל אשמו של הנאשם ובכך על קביעת מתחם העונש ההולם. ברשימה זו נכללים הקריטריונים של תכנון שקדם לביצוע העבירה, חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה, הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה, הנזק שנגרם, הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה, יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעותו, לרבות בשל גילו, יכולתו של הנאשם להימנע ממעשה העבירה ומידת השליטה שלו על מעשהו, וקרבה לסייג של אחריות פלילית.

46. סעיף 40יא לחוק העונשין מתייחס לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, אשר לפיהן ייקבע עונשו הספציפי של הנאשם, בתוך מתחם העונש ההולם.

בין נסיבות אלו נמנות, בין היתר, הנסיבות של פגיעת העונש בנאשם, לרבות בשל גילו, פגיעת העונש בבני משפחתו של הנאשם, הנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה ומהרשעתו, נטילת אחריות על ידי הנאשם על מעשיו וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב, שיתוף הפעולה עם רשויות אכיפת החוק, נסיבות חיים קשות של הנאשם שהיתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה, כמו גם עברו הפלילי של הנאשם או העדר עבר פלילי.

47. חריגה ממתחם העונש ההולם - לקולא או לחומרא - אפשרית בנסיבות הקבועות בסעיף 40ד לחוק העונשין (לקולא) משיקולי שיקום, ובסעיף 40ה לחוק העונשין (לחומרא) משיקולים של הגנה על שלום הציבור.

48. השלב הראשון במלאכתו של בית המשפט, על פי הוראות תיקון 113 לחוק העונשין, הוא בקביעה האם הרשעת הנאשם במספר עבירות מהווה אירוע אחד או מספר אירועים, אשר ביחס אליהם נדרשת קביעה של מתחם ענישה הולם לכל אירוע בנפרד. רק לאחר מכן יקבע בית המשפט את מתחם העונש בהתאם לעקרון ההלימה כאמור לעיל, ובשלב האחרון יתייחס בית המשפט לנסיבות שאינן קשורות לעבירה ולנסיבות ביצועה, אלא לנסיבות האישיות של הנאשם.

49. אקדים ואציין כי במקרה הנדון אין מחלוקת בין הצדדים כי מדובר באירוע אחד, אשר ביחס אליו יש לקבוע מתחם ענישה כולל.

קביעת מתחם העונש ההולם:

50. מכתב האישום המתוקן עולה אירוע המשקף ביצוע עבירות חמורות על ידי הנאשם, אשר פוטנציאל הנזק העלול לנבוע מהן הינו משמעותי ביותר.

מעובדות כתב האישום המתוקן, בהן הודה הנאשם, עולה כי מספר ימים לפני האירוע מושא כתב האישום המתוקן שהה הנאשם בבית העסק, הזמין משקאות אלכוהוליים ולאחר שסירב לשלם את החשבון עבורם - הוזמנה משטרה למקום. ביום האירוע הנדון, סורבה כניסתו של הנאשם לבית העסק בשל ההתרחשויות שאירעה כמה ימים קודם לכן. בתגובה לכך, איים הנאשם על המאבטח בכניסה לבית העסק, עזב את המקום, תוך שגמלה בליבו החלטה להשליך בקבוק תבערה על העסק.

הנאשם אף פעל למימוש איומו והחלטתו זו, ומתוך מטרה לבוא חשבון על עלבוננו שלא ניאותו להכניסו לבית העסק - הלך לביתו, הצטייד בבקבוק זכוכית, הלך לתחנת דלק, מילא את הבקבוק בדלק - הכל כדי להשליכו לעבר בית העסק.

הנאשם צעד עם בקבוק התבערה לעבר בית העסק ובמרחק של מטרים ספורים ממנו - הדליק את בקבוק התבערה והשליך אותו אל עבר העסק, במטרה לשלח בו אש. בקבוק התבערה פגע בקיר של בית העסק, התנפץ, החל לבעור ולאחר מכן האש כבתה. הנאשם נמלט מהמקום ולאחר מכן, אותר בביתו - שם התגלה כי הוא מחזיק סמים מסוכנים מסוג קוקאין וקנאבוס לצריכה עצמית ללא היתר.

51. אין כל ספק, כי פוטנציאל הנזק הגלום במעשיו של הנאשם הינו משמעותי ותוצאות מעשיו עלולות היו להיות קשות ביותר - הן בפגיעה הפוטנציאלית לגופם וחייהם של אנשים אשר שהו בבית העסק או בסמוך לו, והן בפגיעה בבית העסק לרבות בגרימת נזק כלכלי משמעותי.

52. מעשיו של הנאשם פגעו בערכים החברתיים המוגנים של שמירה על שלמות גופם, חייהם וביטחונם של המבקרים והשוהים בבית העסק והסביבה, כמו גם בשמירה על ביטחון הציבור והסדר הציבורי.

53. ההלכה הפסוקה חזרה והדגישה את החומרה המיוחדת הקיימת בעבירות הנשק ככלל, וידידו בקבוק תבערה בפרט. ראו דברי כבוד השופט ע. ארבל בע"פ 1903/13 **חמודה עיאשה נ' מדינת ישראל** (14.7.2013):

"לאור החומרה שבעצם החזקת הנשק, ונוכח היקפן המתרחב של עבירות הנשק וזמינותן, מסתמנת בפסיקה מגמה של החמרה בענישה בעבירות נשק שמטרתה מיגור התופעה [...] במקרה דנן אף מדובר בסוג נשק אשר יש בכוחו להביא להרג אדם, בין אם למטרות פליליות או למטרות לאומניות. נתון זה מלמד על פוטנציאל הנזק הטמון בעבירה".

כן ראו הדברים שנקבעו בע"פ 8823/12 **שבתאי נ' מדינת ישראל**, פסקה 39 (1.7.2014):

"החומרה הניבטת ממעשיו של המערער היא ברורה וחד משמעית. לצערנו, אין מדובר במקרה חריג ונדיר במחוזותינו, כאשר אנו עדים, חדשות לבקרים, לוויכוחים ומחלוקות על עניינים של מה בכך, אשר מתדרדרים במהירות הבזק להחלפת מהלומות ולשימוש בנשק קר, ולעיתים גם בנשק חם. המדובר בתופעה קשה, שאין ניתן להשלים עימה, שכן היא פוגעת אנושות בזכות לחיים ולשלמות הגוף, ועל בתי המשפט לתרום את תרומתם במאבק להדברת התופעה... 'האלימות המתפשטת חושפת את החברה במעורבות מדי יום ביומו. האלימות אינה מפלה בין

עיר לכפר, בין צפון לדרום, ובין זקן לצעיר. בצוק העתים אין מנוס מלנהוג במידת החומרה היתרה, יותר משהעבריינים צריכים לכך - הציבור צריך לכך. אחת המטרות המרכזיות של הענישה הפלילית היא כאמור הרתעת עבריינים בכוח, ל'מען יראו וייראו'..".

וראו גם: ע"פ 4456-21 מדינת ישראל נ' מוחמד אבו עבסה (23.1.2022).

54. לאור העלייה המדאיגה והמאיימת בשימוש בנשק חם, במשולב עם אחזקה ושימוש נרחב באמצעי לחימה בלתי חוקיים המסוגלים לגרום למותו של אדם, הוחמרה מדיניות הענישה, גם על מי שזו עבירתו הראשונה. ראו לעניין זה דברי כבוד השופט ס.ג'ובראן במסגרת רע"פ 2718-04 פואד אבו דאחל נ' מדינת ישראל (29.3.2004):

"הסכנה הטמונה בעבירה החמורה של החזקת נשק מצדיקה הטלת עונשי מאסר לריצוי בפועל גם על מי שזו עבירתו הראשונה. בבוא בית-המשפט לשקול את הענישה בעבירות מסוג זה, עליו לתת משקל נכבד יותר לאינטרס הציבורי ולצורך להרתיע עבריינים בכוח מלבצע עבירות דומות".

55. כאמור, קיימת חומרה יתרה במעשיו של הנאשם אשר זרק בקבוק תבערה לעבר בית העסק בזמן ששהו בו מבקרים ועובדים. פוטנציאל הנזק הגלום בהשלכת בקבוק תבערה הנו עצום, וכבר נקבע, ולא בכדי, כי מדובר בנשק חם ובעל יכולות קטלניות.

"סוג עבירות זה, שעניינן בקבוקי תבערה, מחייב ענישה מחמירה. תוצאותיו של בקבוק תבערה, וכבר היו דברים מעולם, עלולות להיות קשות ביותר, וראוי איפוא כי ייצא הקול שהענישה בכגון דא לא תהא קלה. בטחון הציבור אינו יכול להיות הפקר ונתון לאימה.." (ע"פ 262/06 פלוני נ' מדינת ישראל (06.07.2006); ע"פ 3702/14 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (28.09.2014); ע"פ 3057/13 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 12 (02.07.2013)).

56. על רקע המגמה להחמיר בענישה בעבירות נשק ואלימות, נחקק תיקון 140 לחוק העונשין, הקובע עונש מינימום בעבירות נשק, שלא יפחת מרבע מהעונש המרבי שנקבע לעבירה הספציפית. תיקון 140 לחוק העונשין נכנס לתוקף (כהוראת שעה) ביום 8.12.21 ומשכך, חל הוא על האירוע מושא כתב האישום המתוקן.

תיקון 140 הוסיף אפוא להוראת סעיף 144 לחוק העונשין את ס"ק (ז), אשר זו לשונו:

"הורשע אדם בעבירה לפי סעיף קטן (א) רישה, (ב) רישה, (ב2) רישה או (ב3) רישה, לא יפחת עונשו מרבע מהעונש המרבי שנקבע לאותה עבירה, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונשו; עונש מאסר לפי סעיף קטן זה לא יהיה, בהעדר טעמים מיוחדים, כולו על-תנאי."

57. תיקון 140 וקביעת העונש המזערי בעבירות נשק נועד לתכלית ראויה - מלחמה באלימות, בעבירות נשק ולמען הגנה על המרחב הציבורי. ראו לעניין זה דברי ההסבר לתיקון 140:

"נוסף על הנזק הישיר של עבירות נשק, השימוש הנרחב בנשק ובאמצעי לחימה בלתי חוקיים והימצאותם בחברה האזרחית פוגעים בתחושת הביטחון של הציבור ותורמים לעליית הביקוש

לנשק בלתי חוקי.

מאפיין מחמיר נוסף של עבירות אלה הוא הקלות שבה סכסוך של מה בכך עלול להסלים במהירות לאירוע קטלני אך ורק בשל קיומו של נשק בהישג יד."

58. בקביעת רף ענישה מזערי, מבהיר המחוקק כי ישנן עבירות אשר מידת חומרתן ופגיעתן במרקם החברתי מצדיקה עונש מזערי, וסטייה ממנו תיעשה רק מטעמים מיוחדים.

יצוין עם זאת, כי בהלכה הפסוקה נקבע כי בעבירות בהן קיים עונש מאסר מזערי, ניתן להטילו בחלקו גם כעונש מאסר על תנאי בנוסף למאסר בפועל, וזאת על פי שיקול דעתו של בית המשפט. ראו: ע"פ 1867/00 **מדינת ישראל נ' אבי גוטמן**, פ"ד נד(3) 145 (2000); ע"פ 4528/13 **חלוה מוחמד נ' מדינת ישראל** (22.09.2014); ע"פ 6662/13 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (02.03.2015).

כעולה מהוראת סעיף 144 (ז) לחוק העונשין, עונש המאסר המזערי יכול שיהיה בחלקו, אך לא כולו, במאסר על תנאי, ורק בהתקיים טעמים מיוחדים ניתן יהיה להטילו כולו כמאסר על תנאי.

59. כידוע הענישה היא לעולם אינדיבידואלית והיא תיקבע בהתאם לנסיבות הספציפיות של כל מקרה, תוך לקיחה בחשבון את סוג הנשק, מיקום השימוש בנשק, הרקע לשימוש בו, לאיזו מטרה נעשה השימוש בנשק.

60. במקרה מושא כתב האישום שבפניי, מדובר באירוע מתוכנן הנובע ממטרה עבריינית של נקמה בשל כך שהמאבטח של בית העסק לא איפשר לנאשם להיכנס, וזאת בשל אירוע שאירע מספר ימים קודם לכן.

הנאשם עזב את מקום בית העסק, אך בחר בחירה מודעת ללכת לביתו, להצטייד בבקבוק זכוכית, ללכת לתחנת דלק ולמלא את הבקבוק בדלק ולחזור לבית העסק כשהוא נושא את בקבוק התבערה, להדליק והשליך אותו על בית העסק. מעשיו של הנאשם סיכנו את המבקרים והשוהים בבית העסק ובסביבתו.

הנאשם יכול היה להימנע ממעשי העבירה אך כאמור הוא בחר באופן מודע ומכוון, לחזור לבית העסק ולבצע את מעשי העבירה. פוטנציאל הנזק הגלום בהשלכת בקבוק תבערה לעבר בית עסק בו שוהים אנשים הוא משמעותי. מעשיו של הנאשם סיכנו את חייהם ושלמות גופם של באי בית העסק וסביבתו ואין ספק שיכול היה להיגרם נזק חמור כתוצאה ממעשיו ורק במזל נמנע נזק, שכן בקבוק התבערה שהתנפץ אל קיר בית העסק, החל לבעור אך האש כבתה בסופו של דבר.

61. הנאשם הוא אדם בוגר, בן 31 שנים בעת ביצוע העבירות. לנאשם אין הרשעות קודמות, אך הוגש נגדו בעבר כתב אישום בעבירת אלימות, כאשר ההליך נגדו הופסק והוטל עליו צו טיפול מרפאתי.

במקרה דנן, כפי שנקבע בחוות הדעת הפסיכיאטרית - הנאשם מסוגל היה להבין את הפסול שבמעשיו ואת המשמעות שלהם כמו גם את הנזק שעלול היה להיגרם כתוצאה מהפעולות והמעשים שנעשו על ידו - יכול היה לשלוט במעשיו ולהימנע מהם, ולא עשה כן.

62. זאת ועוד, הנאשם הכין נשק חם בדמות בקבוק תבערה, הדליק אותו והשליכו לכיוון בית העסק. כאמור, הנזק אשר צפוי היה להיגרם כתוצאה מדליקת בקבוק התבערה לשוהים בבית העסק ולסביבתו

- הוא נזק קשה וחמור, ולמעשה בקלות רבה יכול היה הנאשם לגרום לפגיעות בגוף ואף מעבר לכך ואך בדרך נס לא אירעה תוצאה קשה שכזו.

הכנת בקבוק התבערה על ידי הנאשם על רקע סירוב בית העסק להכניסו והשלכתו על בית העסק הינה פעולה פוגענית. אין ספק בליבי כי כל המשליך בקבוק תבערה בוער - יודע בבירור כי הנזק שעלול להיגרם ממעשה עברייני שכזה הוא חמור ונורא. יתרה מכך, לעמדת הטעמים שעומדים בבסיס מעשיו של הנאשם בהכנת בקבוק התבערה והשלכתו על בית העסק משקפים זלזול וזילות בחיי אדם. נסיבות אלו מהווה נסיבות לחומרא במשמעות סעיף 40ט'א(10) לחוק העונשין.

63. נתתי דעתי לנאמר בתסקיר שירות המבחן לפיו אירוע סירובו של המאבטח להכניס את הנאשם לבית העסק נתפס בעיני הנאשם כחוויה משפילה, ולכן ביצע את מעשיו (עמ' 3 לתסקיר מיום 27.11.2022). עם זאת, אינני סבורה כי ניתן לקבוע כי בכך יש משום תרומה למעשה האלימות החמור של הנאשם. כאמור, לאירוע מושא כתב האישום המתוקן קדם האירוע שאירע מספר ימים קודם לכן, עת סירב הנאשם לשלם על משקאותיו לבית העסק, שאז הוזמנה משטרה למקום. בשל התנהלותו זו - סורבה כניסתו לבית העסק מספר ימים לאחר מכן.

הנאשם הוא שיזם את חזרתו לבית העסק כשהוא מחזיק את בקבוק התבערה - והיה זה הנאשם שבחר להשליך את בקבוק התבערה לכיוונו של בית העסק.

64. פוטנציאל הנזקים להם יכול היה לגרום הנאשם במעשיו הינם משמעותיים וחמורים ביותר. אדם המשליך בקבוק תבערה בוער ויוזם הצתה יודע איך היא נוצרת, אך אינו יודע כיצד היא תתנהג ומה יהיה היקפה.

מעשיו של הנאשם סיכנו את חייהם של הנוכחים בבית העסק ואת הסביבה, לרבות בית העסק ומבנים סמוכים לו. לפיכך נסיבה זו אף מהווה נסיבה לחומרא במשמעות סעיף 40ט'א(3) לחוק העונשין.

65. יודגש, כי ההלכה הפסוקה הבהירה והדגישה כי עבירת ההצתה מחייבת ענישה מרתיעה בדמות הטלת עונשי מאסר בפועל משמעותיים. כידוע, עבירת ההצתה "ראשיתה בגפרור ואחריתה עלולה להיות שערי מוות".

ראו: ע"פ 3210/06 פארס עמארהנ' מדינת ישראל (18.3.2007) פסקה ה':

"נטעים כאן, כי לדידנו הצתה במקום שבו חיי אדם הוטלו או יכלו להיות מוטלים בכף מצדיקה ככלל מאסר של שנים ממושכות, על פי הכוונתו של המחוקק, ואורכה המדויק של התקופה ייקבע בכל מקרה לגופו..."

66. הענישה בעבירות נשק מסוג ידוי בקבוק תבערה במשולב עם עבירת הצתה או ניסיון הצתה היא רחבה ומגוונת. טווח הענישה הנהוג בעבירות מושא כתב האישום תלוי במידה רבה בנסיבות ביצוע המעשים, אשר עשויות להיפרש על פני דרגות חומרה שונות. מתחם הענישה ייקבע אפוא, מטבע הדברים, בהתאם לנסיבות הספציפיות של המעשים שבוצעו על ידי הנאשם שלפני ומידת חומרתם.

חלק ניכר מהפסיקה העוסקת בידי בקבוקי תבערה, מתארת נסיבות בהן קיימים מניעים לאומיים-אידיאולוגיים

לביצוע המעשים והשיקול ההרתעתי מהווה שיקול עיקרי בשיקולי הענישה. הגם שהמקרה הנדון כאן אינו נובע ממניע אידיאולוגי-לאומני, אינני סבורה כי עובדה זו נזקפת לזכותו של הנאשם ואינה מצדיקה, כשלעצמה, הקלה עם הנאשם. גם אם לא קיים מניע אידיאולוגי מאחורי מעשיו של הנאשם, הצורך בהרתעתו, כמו גם אחרים, מביצוע מעשים חמורים ומסוכנים מעין אלה, קיים גם קיים.

67. אפנה לפסיקה ממנה ניתן להסתייע לענייננו:

ע"פ 5974-13 **מחמד מוחמד עודה נ' מדינת ישראל** (16.01.2014) - שם נקבע מתחם עונש שני בין **8 ל-24 חודשי מאסר בפועל** והושת עונש של 15 חודשי מאסר בפועל והפעלת מאסר על תנאי, בגין עבירה של סיוע לייצור בקבוקי תבערה בה סיפק הנאשם בנזין לקטינים לצורך השלכת בקבוקי תבערה לעבר בתים יהודיים בירושלים.

ת"פ (חיפה) 42324-09-20 **מדינת ישראל נ' בלאל ואפיק ג'בארין** (12.04.2022) - נקבע מתחם ענישה בין **24 חודשי מאסר בפועל עד 60 חודשי מאסר בפועל** והושת על הנאשם עונש של 42 חודשי מאסר בפועל, בגין עבירות ייצור נשק, החזקת נשק ועבירות אלימות מסוג חבלה בכוונה מחמירה, תקיפה הגורמת חבלה ממשית ועבירת איומים.

זאת בשל סכסוך בין הנאשם לבין המתלוננים, בגינו הכין הנאשם שבעה בקבוקי תבערה מלאים בבנזין, הדליק את חלקם וזרק אותם לעבר המתלוננים. חלק מבקבוקי התבערה פגעו ישירות במתלוננים וגרמו לפציעותם. לאחר מכן, יצא הנאשם מביתו ובעודו אוזז גרזן איים על אחד המתלוננים.

ת"פ (ירושלים) 17137-11-21 **מדינת ישראל נ' שאדי ח'וויס** (14.07.2022) - נקבע מתחם ענישה בין **20 חודשי מאסר בפועל עד 40 חודשי מאסר בפועל** והושת על הנאשם עונש של 25 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית, בגין עבירות החזקת נשק והחזקת תחמושת, וזאת לאחר שבתא המטען של רכבו נמצאו אקדח חצי אוטומטי, שתי מחסניות, קופסת כדורי תחמושת, נרתיק לאקדח ורעלת פנים.

הפסיקה המתוארת לעיל קדמה לתיקון 140 לחוק, אולם מבטאת את המדיניות המובהקת של בית המשפט העליון ושל המחוקק על הצורך בהחמרה בענישת עבירות הנשק.

ת"פ (ירושלים) 64303-01-22 **מדינת ישראל נ' לואי חמאדה** (28.09.2022) - בהתאם להוראות חוק העונשין לאחר תיקון 140, בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה בין **24 חודשי מאסר בפועל ל-50 חודשי מאסר בפועל** והשית עונש של 30 חודשי מאסר. בשל ויכוח שפרץ בין הנאשם למתלונן, הכין הנאשם בקבוק תבערה, הצית אותו באמצעות מצת, וזרק אותו לעבר רכבו של המתלונן אשר חנה מחוץ לביתו. בקבוק התבערה גרם לשריטה ברכב, נפל ארצה וכבה כעבור מספר דקות.

68. הענישה בעבירת ניסיון הצתה היא רחבה ומגוונת (ראו: ע"פ 5153/13 **פלוני נ' מדינת ישראל** (13.1.2014) בפסקה 11). טווח הענישה הנהוג בעבירות מושא כתב האישום הינו מגוון כאמור, ותלוי במידה רבה בנסיבות ביצוע המעשים, אשר עשויות להיפרש על פני דרגות חומרה שונות.

ראו: ע"פ 1951/14 **באבי מקונן נ' מדינת ישראל** (15.02.2015) - בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה בין **2.5 שנים מאסר בפועל ל-4.5 שנים מאסר בפועל** והשית עונש של 30 חודשי מאסר על נאשם, ללא

עבר פלילי, שהורשע בעבירת הצתה בשל אירוע בו כתוצאה מוויכוח עם המתלונן, מילא הנאשם בתחנת דלק שני בקבוקי פלסטיק בדלק ושפך את הדלק בבית העסק של המתלונן והצית אש במזיד. בית המשפט העליון דחה את ערעור המערער על חומרת הענישה.

ע"פ 8125/15 **דמיטרי פרוקופנקו נ' מדינת ישראל** (19.04.2016) - שם נקבע מתחם עונש שנע בין **12 ל- 36 חודשי מאסר בפועל** בגין עבירות איומים והצתה בה הנאשם הצית את דלת הדירה, בשעה שהמתלוננת וביתה ישנו בתוך הדירה וזאת על רקע סכסוך בין שכנים.

הפסיקה המתוארת לעיל עניינה בעבירת ניסיון הצתה ללא עבירה נלוות מתחום עבירות הנשק.

ע"פ 2337/13 **מהנד קואסמה נ' מדינת ישראל** (16.09.2013): המערערים הורשעו בשורת עבירות במספר אישומים, ובהן קשירת קשר לביצוע פשע; ניסיון הצתה; ייצור נשק; ניסיון לגרימת חבלה בכוונה מחמירה; ניסיון תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות; וכן סיוע לעבירות אלו וזאת לאחר שהמערערים ביצעו את העבירות על רקע לאומני-אידיאולוגי כנגד המשפחות היהודיות בשכונת סילואן. ביהמ"ש דן את המערערים בין 36 חודשי מאסר בפועל ל-40 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה את כל הערעורים של המערערים על חומרת העונש.

ע"פ 7603/10 **מדינת ישראל נ' תאבת ג' בארין** (06.06.2011): המערער הורשע בעבירות של ייצור נשק, נשיאתו וניסיון הצתה וזאת לאחר שהמערער בקבוקי תבערה בסמוך לגדר הישוב מי-עמי. המערער חזר על מעשה זה בשנית יומיים לאחר מכן. בית המשפט המחוזי השית על המערער 15 חודשי מאסר בפועל וענישה נלוות. בית המשפט העליון דחה את ערעורו על חומרת העונש. לציין כי במקרה הנדון למערער עבר פלילי מכביד, ובין השאר, הרשעה נוספת בגין עבירת ניסיון הצתה בשנת 1993.

ת"פ (ירושלים) 62057-11-15 **מדינת ישראל נ' אנס אבו מייאלה** (12.12.2016): נאשם 1 הורשע ב-3 אישומים ובהם חבלה בכוונה מחמירה, ניסיון תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, התפרעות ובעבירת ניסיון הצתה, כל זאת על רקע לאומני. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש עבור שלושת האישומים שנע בין 3.5-7 שנות מאסר בפועל והשית על הנאשם מאסר לתקופה של 52 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית.

69. הנאשם אף הורשע בעבירה של החזקת סמים מסוכנים לצריכה עצמית. הערך החברתי הנפגע מביצוע העבירה הוא הגנה על הציבור ובריאותו מפני הנזקים הנלווים לשימוש בסמים מסוכנים. על חומרתן של עבירות הסמים, לרבות סמים קשים מסוג קוקאין והשפעותיו, עמד בית המשפט העליון פעמים רבות.

ראו: ע"פ 8048/19 **שמעון פיצ'חדזה נ' מדינת ישראל**, פסקה 11 לפסק דינו של כבוד השופט אלרון (04.06.2020); ע"פ 4597/13 **אנטוניו פיצו נ' מדינת ישראל** פס' 13-15 לפסק דינו של כבוד השופט דנציגר (22.09.2014).

מתחם העונש בעבירות של החזקת סם מסוכן לצריכה עצמית נע בין מאסר על תנאי ועד מספר חודשי מאסר, שאפשר וירוצו בעבודות שירות.

70. לאחר שנתתי דעתי למכלול הנסיבות הקשורות לעבירות בהן הורשע הנאשם, ובחנתי את הפסיקה

שעניינה עבירות נשק מסוג ידוי בקבוק תבערה, ולאור תיקון 140 לחוק העונשין, במשולב עם עבירת ניסיון הצתה וכן עבירה של אחזקת סם מסוכן, אני קובעת כי כאשר מדובר בנאשם בוגר, וכאשר עסקינן בעבירה שקדם לה מהלך מתוכנן שניתן היה להימנע ממנו, הכנת בקבוק התבערה והשלכתו בווער לעבר בית עסק אשר עלול היה לגרום לנזק חמור ומשמעותי לשוהים במקום, לבית העסק ולסביבה - **הרי שמתחם הענישה ההולם נע בין 20 חודשי מאסר בפועל ל- 45 חודשי מאסר בפועל, לצד רכיב ענישה של מאסר מותנה.**

גזירת עונשו של הנאשם:

71. גזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש שנקבע, תעשה בהתחשב בנסיבות נוספות שאינן קשורות בביצוע העבירה, בהתאם להוראת סעיף 40א לחוק העונשין. במסגרת שיקולי קביעת עונשו של הנאשם שבפני יילקחו בחשבון גם נסיבותיו האישיות של הנאשם.

72. בבואי לגזור את עונשו של הנאשם בעבירות אלו, לקחתי בחשבון לקולא, את העובדה כי הנאשם הודה במסגרת הסדר הטיעון, ובכך יש משום נטילת אחריות על מעשיו וחיסכון בזמנו של בית המשפט. לקחתי בחשבון גם את העובדה כי הנאשם נעדר הרשעות קודמות ונמצא במעצר מאז יום 15.03.2022.

73. ב"כ הנאשם טען כי בנסיבות העניין אין מקום להטיל על הנאשם את העונש המזערי הקבוע בתיקון 140 לחוק העונשין, וזאת מאחר ולטענתו, הנאשם נכנס בגדרי תיקון 140 לחוק רק "באופן טכני או פורמאלי", שכן מטרתו של תיקון 140 היא מיגור השימוש בנשק בלתי חוקי בעיקר במגזר הערבי או באירועים הנובעים ממניעים לאומניים ואידיאולוגיים.

אין בידי לקבל טענה זו. **דין אחד יחול הן על נאשם מהמגזר הערבי והן על נאשם מהמגזר היהודי.** העובדה כי המניע לחקיקתו של תיקון 140 נעוץ ברובו בהתגברות האלימות והשימוש בנשק חם במגזר הערבי - אין משמעה כי אין להחיל את התיקון על מי שאינו בן המגזר הערבי או לא ביצע את העבירות בנשק בשל מניע לאומני או אידיאולוגי. אין ספק בעיניי כי מניע עברייני פלילי טהור, שאינו נובע או קשור לאידיאולוגיה לאומנית - אינו מהווה נסיבה לקולא, או מחריג את מבצע העבירה מגדרי תיקון 140 לחוק העונשין.

74. הנאשם אינו נכנס בגדרו של תיקון 140 רק באופן "טכני", כטענת בא כוחו. על הנאשם חל תיקון 140 לחוק העונשין בשל כך שביצע עבירה בנשק חם.

התכלית והרציונל לתחולת תיקון 140 - שהם הרצון למגר את התופעה שהפכה ל"מכת מדינה" של שימוש בנשק חם לפתרון סכסוכים, והרצון למנוע פגיעה בחיי אדם - חלים באותה מידה על הנאשם בשל עבירת הנשק בה הורשע.

על כן, אני קובעת כי תיקון 140 לחוק העונשין חל על הנאשם בגין העבירות בנשק בהן הורשע, מושא כתב האישום המתוקן, ועונש המאסר המזערי יחול על הנאשם, אם כי איני סבורה כי עונש המאסר המזערי שיוטל על הנאשם חייב להיות כולו במאסר בפועל, אלא חלקו יכול שיהיה במאסר על-תנאי.

75. לא מצאתי גם כי יש מקום לחרוג לקולא ממתחם העונש ההולם מטעמים של שיקום. כפי שקבעתי

בהחלטה מיום 30.11.22 הנאשם לא גילה כל נכונות להליך טיפולי עד לסמוך למועד הטעוניה לעונש. גם בחוות הדעת הפסיכיאטרית צוין כי היתה היענות נמוכה מאוד מצד הנאשם לטיפול ולמעקב פסיכיאטרי. שירות המבחן אף ציין בתסקיר כי בתסקיר המעצר ביטא הנאשם רצון להשתלב במסגרות רק בהתאם לתנאיו ולנוחיותו. שירות המבחן אף ציין בתסקיר כי גם השינוי שחל לאחרונה בעמדת הנאשם באשר להשתלבותו בטיפול, בא לידי ביטוי בהבעת רצון מילולית בלבד, ולא נאמר כלל בתסקיר כי קיימת הבעת רצון כנה ואותנטית מצד הנאשם להשתלב בטיפול. האמור, במשולב עם הערכת סיכון גבוהה להישנות התנהגות עבריינית, מלמד כי לא ניתן לראות בנאשם, כמי שיש סיכוי של ממש שישתקם, ובניגוד לטענת ב"כ הנאשם בטיעוניה הכתובים לעונש - שירות המבחן כלל לא סבר כי קיים סיכוי גבוה או אחר לשיקומו של הנאשם.

76. באשר לטענה בדבר קרבה לסייג לאחריות הפלילית - כעולה מחוות הדעת שהוגשה ביום 12.07.2022, הנאשם מוכר למערכת הפסיכיאטרית משנת 2015, אובחן כלוקה בהפרעה סכיזופרנית ובהפרעה מנטלית והתנהגותית, על רקע שימוש בחומרים פסיכואקטיביים. הנאשם עבר אשפוזים חוזרים במרכז לבריאות הנפש, מעלה כרמל וידוע על היענות נמוכה לטיפול ולמעקב פסיכיאטרי.

יחד עם זאת, מסקנותיה של חוות הדעת הפסיכיאטרית הן כי הנאשם כשיר לעמוד לדין והיה אחראי למעשיו באותה עת ואף הובהר כי אין קשר סיבתי בין מחלתו הנפשית לעבירותיו. אף ב"כ הנאשם הסכים כי מצבו הנפשי של הנאשם שבגינו ביצע את מעשיו העבירה, לא יכולים לפטור אותו מאחריות למעשיו.

77. מחוות הדעת הפסיכיאטרית עולה כי הנאשם בעל היענות נמוכה לטיפול ומעקב פסיכיאטרי ולדבריי הנאשם המשיך להשתמש בסמים (עמ' 3 לחוות דעת פסיכיאטרית).

ממצא דומה עלה גם מתסקיר שירות המבחן, שם צוינה חוסר ההתמדה שהפגין הנאשם באשר לשמירת על רצף טיפול פסיכיאטרי עד כה. אומנם הנאשם נבדק ביום 15.03.2022 במרכז לבריאות הנפש, מעלה הכרמל לאחר שנעצר לשם הערכת מצבו הנפשי וכשירות למעצר, אך מסקנתו הרפואית של המומחה הייתה שלא נצפו סימנים של הפרעה אפקטיבית מאג'ורית או עדות להפרעות בתפיסת החושים; לא נמצאה עדות למחשבות שווא, להזיות או לכוונות אובדניות; לא נצפו סימנים למסוכנות מידית לעצמו וגם לזולתו ולמעשה לא הייתה עדות להחמרה פסיכוטית במצבו הנפשי של הנאשם. כן צוין הרושם של התנהגות מניפולטיבית ומגמתית מצדו של הנאשם ולרווח משני, הנאשם ביקש אשפוז על מנת לנוח ולקבל תנאים טובים יותר מאשר במעצר.

78. בטיעוניה הכתובים לעונש הפנה ב"כ הנאשם למסמך רפואי בעניינו של הנאשם, סיכום בדיקה על ידי פסיכיאטר של קופת חולים, בו צוין כי אחותו של הנאשם דיווחה על סימנים של מצב פסיכוטית עם מחשבות שווא של רדיפה. ב"כ הנאשם טוען כי מהמסמך הרפואי הנ"ל מיום 28.2.22, אשר נערך כשבועיים לפני המועד של אירועי כתב האישום המתוקן, בו צוין כי הנאשם גילה סימנים פסיכוטיים, ניתן להסיק כי הנאשם היה קרוב לסייג האחריות הפלילית בעת ביצוע העבירה.

79. ראשית, המסמך הנ"ל צורף לטיעון הכתוב על ידי ב"כ הנאשם, ולא הוצג בדיון. שנית, מהמסמך הרפואי הנ"ל עולה גם כי הנאשם קיבל טיפול בזריקה כחודש וחצי לפני כן, ואף חזר להשתמש בסמים.

בסיכום המסמך הרפואי צוין כי הנאשם קיבל טיפול תרופתי והיה מוכן לשתף פעולה עם טיפול זה. מטעם זה, ובהעדר חוות דעת פסיכיאטרית מטעם ההגנה - לא ניתן לקבל את טענת הסניגור לקרבה לסייג לאחריות פלילית, לא כל שכן שעה שלא הובאה כל ראיה להפרעות במצבו הנפשי של הנאשם בעת ביצוע העבירה.

עם זאת, עניין מצבו הנפשי של הנאשם ילקח בחשבון כחלק מהנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

80. בחנתי את טענת המאשימה לפיה יש חובה להורות על פסילת הנאשם לעשות שימוש ברישיון הנהיגה שלו בהתאם להוראת סעיף 37א(א) לפקודת הסמים המסוכנים. אלא שלא קיימת חובת פסילת רישיון נהיגה בנסיבותיו של הנאשם דנן. יתר על כן, מלבד ההפניה לסעיף 37א(א) לפקודת הסמים המסוכנים - המאשימה לא הביאה כל נימוק מדוע לטעמה יש מקום, בנסיבות העניין, להורות על פסילת רישיון הנהיגה של הנאשם. על כן, לא מצאתי לנכון לפסול את רישיון הנהיגה של הנאשם.

בנוסף, לא מצאתי כי יש מקום לחייב את הנאשם בפיצוי, מאחר ולמרבה המזל לא נגרם בפועל נזק לבית העסק או למי ממבקרו או בעלי העסק ונתתי דעתי בעניין זה גם למצבו הכלכלי של הנאשם ומשפחתו כעולה מתסקיר שירות המבחן. אין באמור כדי לגרוע מזכותו של מתלונן לטעון לפיצוי במסגרת הליך אזרחי.

סוף דבר:

81. לאחר שנתתי דעתי למכלול הטענות שהעלו באי כוח הצדדים ולאחר ששקלתי את השיקולים הן לקולא והן לחומרא, כמפורט לעיל, החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו מיום 15.3.22.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור תוך 3 שנים ממועד שחרורו מהכלא עבירות נשק או עבירת הצתה לפי חוק העונשין ויורשע בגינם.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור תוך 3 שנים ממועד שחרורו מהכלא עבירת אלימות או רכוש מסוג עוון לפי חוק העונשין, ויורשע בגינה.

ד. 3 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור תוך 3 שנים ממועד שחרורו מהכלא עבירה של החזקת סם מסוכן לצריכה עצמית לפי פקודת הסמים המסוכנים ויורשע בגינה.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן והודע היום, יז טבת תשפ"א, 10 בינואר 2023 בנוכחות הנאשם, בא כוחו וב"כ המאשימה

